

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фармацевтичної хімії та технології ліків

Сілабуса курсу

«Косметичні засоби в аптечному асортименті»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин – 90; кількість кредитів ЄКТС – 3. Семестр III, II рік навчання
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра фармацевтичної хімії та технології ліків Одеса, вул. Маршала Малиновського, 37
Викладач	Фізор Наталія Селівестрівна, кандидат фармацевтичних наук, доцент
Контактний телефон	+380950863908
E-mail	Фізор Н.С.: natalifizor17@gmail.com
Робоче місце	Одеса, вул. Малиновського, 37, кафедра фармацевтичної хімії та технології ліків, каб. 124
Контактна інформація	<i>Он лайн- консультації:</i> дистанційно на платформі Microsoft Teams Очні консультації: з 14.00 до 17.00 щочетверга, з 10.00 до 14.00 щосуботи Онлайн- консультації: з 16.00 до 18.00 щочетверга, з 10.00 до 14.00 щосуботи.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно). Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, менеджери Viber,

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фармацевтичної хімії та технології ліків

Telegram (через створені у Viber/Telegram групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Косметичні засоби в аптечному асортименті»: є формування у студентів теоретичних знань та практичних навичок щодо складу, рецептур, основ знань з виготовлення та контролю якості основних груп засобів лікувально-косметичної галузі, забезпечення майбутнім спеціалістам можливості якісного виконання функціональних обов'язків, здійснення багатопланової консультативної допомоги населенню щодо застосування косметичних засобів різної спрямованості дії.

Пререквізити курсу: дисципліна відноситься до вибіркових дисциплін та базується на знаннях, отриманих при вивченні загальних дисциплін: латинська мова, ботаніка, аналітична хімія, аптечна технологія ліків, промислова технологія ліків, фармакогнозія, фармакологія, фармацевтична хімія, токсикологічна хімія.

Постреквізити курсу: знання, отриманні після закінчення вивчення даної дисципліни необхідні для вивчення таких дисциплін, як: біофармація, фармацевтична біотехнологія, біофармація, розробка лікарських засобів.

Мета – засвоєння здатності діяти соціально, відповідально та громадянськосвідомо, застосовувати знання у практичних ситуаціях, прагнути до збереження навколишнього середовища, здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатності вчитися і бути сучасно навченим, мати навички використання інформаційних і комунікаційних технологій, здатності оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Завдання: набуття знань щодо нормативно-правових, законодавчих актів України та рекомендації для засобів лікувальної косметики, організувати виробничу діяльність аптек щодо виготовлення і реалізації засобів лікувальної косметики; забезпечувати належне зберігання косметичних форм та інших засобів декоративної косметики, володіти здатністю проводити санітарно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики поширених патологій шкіри, догляду за придатками шкіри та принципи їх вибору.

Очікуванні результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен:
-*знати* класифікацію, номенклатуру, механізм та види дії косметичних засобів гігієнічної, лікувально-профілактичної дії; основні діючі інгредієнти, допоміжні речовини, які вживаються у складі екстемпоральних прописів, їх властивості та лікарську дію на основі вивчення з статей ДФУ; обладнання та засоби малої механізації в технології косметичних форм, які використовують під час виготовлення різноманітних прописів в умовах аптек; знати умови належного зберігання лікарських засобів та інших товарів аптечного асортименту відповідно до їх фізико-хімічних властивостей та правил Належної практики зберігання (GSP) у закладах охорони здоров'я.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фармацевтичної хімії та технології ліків

- *вміти*: згідно вимог фармацевтичної, технічної, нормативної документації, використовувати необхідне аптечне обладнання з метою вибору найбільш оптимальної технології, класифікувати та характеризувати косметичні форми за способом вживання, місцем призначення, агрегатним станом, враховуючи фізико-хімічні властивості діючих та допоміжних речовин; вивчати лікарські рецептурні прописи, з розумінням ставитись до складу косметичних аптечних прописів, які складаються з основних діючих інгредієнтів, допоміжних речовин, їх властивостей та пояснювати лікарську дію на основі вивчення статей ДФУ, інших діючих нормативних документів МЗ України; використовувати обладнання та засоби малої механізації в технології

косметичних форм, які потрібні під час виготовлення різноманітних прописів в умовах аптек; на підставі даних довідкової фармакологічної літератури та супроводжуючої

документації: проводити порівняльну характеристику лікарських засобів відповідно списку 1В з урахуванням хімічної будови, механізму дії та фармакологічних властивостей з метою визначення переваг та недоліків окремих препаратів; визначати основні показники якості косметичних засобів, використовуючи

необхідне аптечне обладнання та вимоги аналітично-нормативної документації.

- *оволодіти навичками* : проведенням професійної діяльності у соціальній взаємодії оснований на гуманістичних і етичних засадах; ідентифікувати майбутню професійну

діяльність як соціально значущу для здоров'я людини; застосуванням знань з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності. аналізу інформації, отриманої в результаті наукових досліджень, узагальнювати, систематизувати й використовувати її у професійній діяльності; планувати та реалізовувати професійну діяльність на основі нормативно-правових актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик; складання рецептури лікувально-косметичних препаратів для лікування патологій шкіри; складання рецептури лікувально-косметичних препаратів для лікування

патологій волосся і нігтів; складання рецептури ароматичних композицій; підбору лікарських, активніючих та допоміжних компоненти при виготовленні косметичних форм, враховуючи основні клінічні показники шкіри;

застосовувати відповідну рецептуру і косметичний догляд в залежності від типу шкіри та косметичних вад; виготовлення косметичних форм: крему, гелю, пасти, мазі, косметичного молочка, лосьйону, шампуня, пудри, помади тощо; проводити контроль їх якості.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фармацевтичної хімії та технології ліків

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання: загальна кількість годин – 90 з них практичні заняття – 30 год, самостійна робота – 60 год. Окрім практичної форми роботи передбачається проведення індивідуальних та групових консультацій.

Зміст навчальної дисципліни:

Тема 1. Косметологія як наука. Лікувальний і технологічний аспекти косметології.

Косметичні засоби та лікарські косметичні засоби, їх характеристика. Нормування

виробництва та реалізації косметичних засобів в Україні та світі.

Тема 2. Класифікація та номенклатура лікарських косметичних засобів аптечного виробництва. Види дії лікарських косметичних засобів. Етапи створення нових лікувально-косметичних засобів. Лікувально - профілактичний косметичний догляд. Консультавання при виборі косметичних та гігієнічних засобів. Принципи

косметики.

Тема 3. Косметологічна, технологічна та біофармацевтична оцінка окремих груп інгредієнтів, що використовуються при виробництві косметичних засобів. Біологічно активні речовини рослинного походження як активні компоненти косметичних засобів. Основні етапи складання косметичних рецептур залежно від типів шкіри. Принципи вибору косметичних засобів для догляду за шкірою різних типів.

Тема 4. Засоби для очищення шкіри, особливості складу, технології та застосування. Мила та інші піномиючі засоби. Очисні креми та косметичне молочко. Креми-скраби та креми для пілінгу. Особливості складу засобів для очищення шкіри та їх вплив стан шкіри на ефективність косметичних і лікарських засобів.

Тема 5. Косметичні засоби зволожувальної дії, особливості складу, технології та застосування. Способи зволоження шкіри. Номенклатура зволожувачів шкіри. Високомолекулярні сполуки природного та синтетичного походження як основи зволожувальних кремів. Денні креми.

Тема 6. Косметичні засоби захисної дії, особливості складу, технології та застосування. Фотозахисні засоби. Шкідливі чинники зовнішнього середовища, які

впливають на стан шкіри. Захист шкіри від вітру, морозу та інших чинників.

Захист

шкіри від УФ-випромінювання. Вибір фотозахисних засобів залежно від фактору сонячного засобу.

Тема 7. Косметичні засоби для гігієни ротової порожнини, особливості складу, технології та застосування. Зубні порошки та пасти. Рідкі засоби гігієни ротової порожнини. Номенклатура діючих і допоміжних речовин, що входять до складу

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фармацевтичної хімії та технології ліків

засобів для догляду за порожниною рота та зубами.

Тема 8. Засоби для проведення косметичних процедур. Маски косметичні. Масажні

креми. Засоби для депіляції шкіри. Салонні та побутові косметичні процедури, їх класифікація та характеристика. Маски косметичні, форми випуску масок та особливості їх застосування. Креми для масажу. Засоби для депіляції шкіри.

Тема 9. Косметичні засоби для догляду за волоссям. Шампуні. Бальзами. Форми випуску косметичних засобів для догляду за волоссям, особливості їх дії. Принципи

вибору шампуней, ополіскувачів та інших косметичних засобів залежно від типу волосся.

Тема 10. Косметичні засоби для дітей, особливості складу, технології та застосування.

Особливості будови шкіри дитячого організму. Форми випуску косметичних засобів

для дітей. Особливості складу та дослідження косметичних засобів для дітей до 3-х років.

Перелік рекомендованої літератури:

а) основна:

1. Пешук Л. Технологія парфумерно-косметичних продуктів. Навчальний посібник. Видавництво: Центр навчальної літератури.–2019.–С.376.
2. Технологія та застосування лікувально-косметичних засобів. Навчальний посібник / О. В. Федорова, Р. О. Петріна, Н. Л. Заярнюк, В. В. Гавриляк, А. О. Милянч, В. П. Новіков. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. - 244с.
3. Технологія косметичних засобів : підручник для студ. вищ. навч. закладів / О.Г.

Башура, О. І. Тихонов, В. В. Россіхін [та ін.] ; за ред. О. Г. Башури і О. І. Тихонова. — Х. : НФаУ ; Оригінал, 2017. — 552 с.

4. Посилкіна О. В., Котлярова В. Г., Чечетка О. В. Методичні рекомендації щодо оптимізації асортименту лікарських косметичних засобів в аптечних закладах : наук.-метод. рек. Харків : НФаУ, 2019. 31 с.

5. Технологія лікувально-косметичних засобів: навчальний посібник / упоряд.: Борисюк І. Ю., Фізор Н. С., Валіводзь І. П., Акішева А. С.. Одеса, ОНМедУ, 2020.-52 с.

б) додаткова:

1. Розроблення концептуальних підходів до регулювання обігу косметичної продукції в Україні / І. С. Казакова, С. М. Коваленко, В. О. Лебединець, В. С. Казакова. *Вісник фармації*. 2021. № 2. С. 63-74.

2. До обґрунтування альтернативного методу визначення токсичності парфумерно-косметичної продукції методом «in vitro» на короткочасній

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фармацевтичної хімії та технології ліків

- суспензійній культурі клітин — сперматозоїдах великої рогатої худоби (огляд літератури) / Т. Ф. Харченко, В. М. Левицька, О. А. Харченко та ін. *Сучасні проблеми токсикології, харчової та хімічної безпеки*. 2018. № 2-3. - С. 92- 95.
3. Гіалуронова кислота: біосинтез та використання / І. В. Лич, А. О. Угрин, І. М. 6 Волошина. *Український біофармацевтичний журнал*. 2019. № 2. С. 6-13.
4. Zujkina S.S. The pharmacotechnological studies of the phytoppecies composition for the complex therapy of mastopathy / S.S. Zujkina, L.I. Vishnevskaya. *Вісник фармації*. 2017. № 2 (90). С. 43-47.
5. Ігнашкіна Т. Б., Душина Л. М., Москалець Т. А. Світовий ринок парфумернокосметичної продукції: сучасні тенденції та перспективи розвитку. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 41. С. 87-93.
6. Лівітський А. І. Державне регулювання, сертифікація виробництва та реалізація органічної продукції в Україні. *Бізнес Інформ*. 2020. № 6. С. 167-173.
7. Consumption and exposure to finished cosmetic products: A systematic review / A.S. Ficheux, M.P. Gomez-Berrada, A.C. Roudot, P.J. Ferret. *Food Chem Toxicol*. 2019. Vol. 124. P. 280-299. doi: 10.1016/j.fct.2018.11.060.
8. Continuing animal tests on cosmetic ingredients for REACH in the EU. / J. Knight, C. Rovida, R. Kreiling, et al. *ALTEX*. 2021. Vol. 38(4). P. 653-668. doi:10.14573/altex.2104221.
9. COSMOS next generation - A public knowledge base leveraging chemical and biological data to support the regulatory assessment of chemicals / C. Yang, M.T. Cronin, K.B. Arvidson, et al. *Comput Toxicol*. 2021. Vol. 19. P. 100 -175. doi: 10.1016/j.comtox.2021.100175.
10. Experiments in the EpiDerm 3D skin in vitro model and minipigs in vivo indicate comparatively lower in vivo skin sensitivity of topically applied aneugenic compounds / M. Schuler, L. Tomlinson, M. Homiski et al. *Toxicological Sciences*. 2021. Vol. 180, Iss. 1. P. 103–121. <https://doi.org/10.1093/toxsci/kfaa189>
11. Skin safety and health prevention: an overview of chemicals in cosmetic products / A. Panico, F. Serio, F. Bagordo et al. *J. Prev. Med. Hyg*. 2019. Vol. 60 (1). P. E50-E57. doi: 10.15167/2421- 4248/jpmh2019.60.1.1080.
12. Запорожська С. М., Сердюк Ю. В. // Порівняльний дисперсний аналіз основ з метою вибору оптимальної для створення крему репаративної дії // Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції “SCIENTIFIC ACHIEVEMENTS OF MODERN SOCIETY”, 27-29 мая 2020 года Ливерпуль, Великобритания – Liverpool, United Kingdom, 2020. – С.490-492.
13. Rybachuk V.D., Samodurova A.V. DEVELOPMENT OF COMPOSITION OF DERMATOLOGICAL CREAM WITH JOJOBA OIL AND D-PANTENOL //Науковий підхід до сфери практичної косметології: актуальні питання й тренди : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (11 березня 2020 р., м. Харків). – Х.: НФаУ, 2020. – С. 22-26.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фармацевтичної хімії та технології ліків

14. Біофармацевтичні та структурно-механічні дослідження гелю для лікування вугрової хвороби / Гербіна Н.А., Шабан С.О. // Технологічні та біофармацевтичні аспекти створення лікарських препаратів різної направленості дії: матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет – конференції (м. Харків, 14-15 листопада 2019 р.) – Х. : Вид-во НФаУ, 2019.. С. 75-76.

в) інформаційні ресурси:

1. Офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України: www.moz.gov.ua.
2. Компендиум: лекарственные препараты: – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://compendium.com.ua/>.
3. Щотижневик Аптека: <https://www.apteka.ua/>.

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: усне опитування; письмове опитування; ситуаційні завдання, тестування; виконання практичних навичок, розв'язання задач.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
«5»	Здобувач бере активну участь в обговоренні найбільш складних питань з теми заняття, дає не менше 90% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, без помилково доповідає на письмові завдання, виконує практичну роботу, на підставі якої оформив протокол.
«4»	Здобувач, бере участь в обговоренні найбільш складних питань з теми, дає не менше 75% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, припускає окремих, не значних, помилок у відповідях на письмові завдання, виконує практичну роботу та оформлює протокол.
«3»	Здобувач, бере участь в обговоренні найбільш складних питань з теми, дає не менше 60% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, Припускається значних помилок у відповідях на письмові завдання, виконує практичну роботу та оформлює протокол.
«2»	Здобувач не бере участь в обговоренні складних питань з теми, дає менше 60% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, припускається грубих помилок у відповідях на письмові завдання або взагалі не дає відповідей на них, не виконує практичну роботу та не оформлює протокол.

Форми і методи підсумкового контролю : здобувач допускається до іспиту за умови виконання вимог навчальної програми та в разі, якщо поточну навчальну

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фармацевтичної хімії та технології ліків

діяльність він отримав не менше 3,00 балів і склав тестовий контроль за тестами «Крок-2» не менш ніж на 90% (50 завдань).

Тестовий контроль проводиться в Навчально-виробничому комплексі інноваційних технологій навчання, інформатизації та безперервної освіти ОНМедУ на останньому занятті напередодні іспиту.

Можливість і умови отримання додаткових (бонусних) балів : не передбачено.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота здобувача передбачає підготовку до кожного практичного заняття.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання відповідає загальним правилам в ОНМедУ. Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу. Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Дотримання щодо академічної доброчесності: здобувачам освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань. Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності : зниження результатів оцінювання ; повторне проходження оцінювання.

Політика щодо відвідування та запізнь:

Форма одягу: медичний халат.

Обладнання : зошит, ручка.

Стан здоров'я : здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються .

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам , встановленим у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти ОНМедУ.

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фармацевтичної хімії та технології ліків**